

moriti, temveč čebele iz takega panja, ki se ima uničiti, se lepo združijo z čebelami v drugih panjih. Taki pomnoženi panji so na spomlad navadno prav močni, imajo mnogo delavk in dovolj zalege. Mlade čebele, ki so še le v poznem poletju izlezele iz celic, so v spomladi jako delavne. Pri drugih panjih z neprem. satovjem bi se bile pa morale pomoriti. 12. S takimi panji, in če se vé ž njimi razumno ravhati, se doseže mnogo več medu, kakor z panji, katerih satovje je nepremakljivo. Dz. panj ima namreč poseben prostor, odločen za med; tu sem smejo pač prihajati čebelice delavke, ne pa matica; drugače bi tudi ondi zalego pri- našala; med bi ne bil tako čist in snažen in za- voljo zalege bi se ne mogel celo poletje vun je- mati. Matici se mora torej zabraniti, da ne more v prostor za sterd prihajati. To se zgodi z posredno ločivno desko (Scheidebrett). Čebele zamorejo laziti skozi ozko špranjo v prostor za med, matica pa ne more. Pred glavno in med glavno pašo se mora tudi zabraniti, da se zalega ne množi. Prostor za zalego se zmanjša tako, da se 3—14 dni pred glavno pašo 3—4 sati iz panja vzamejo, in se deska naprej porine; ali če nimaš take deske, se satovje z zalego kar k žrelu pristavi, in za njim sledi sat poln sterdi, da je prostor za zalego kolikor mogoče majhen. Satovje, ki je v panju še z medom napolnjeno, se odvzame in prazno na njihovo mesto postavi. Tudi se vtegne matica vloviti in med glavno pašo na več dni, toda ne čez 2 tedna, v matičnico zapreti, da ne more jajčice nositi. Na taki način se ob bogati paši pridelovanje medu neizrečeno pospeši. 13. Taki panji se dajo brez vsake težave preiskati in satovje z medom in za- lego se jemlje, kedar koli je treba; tudi se po- lovi matica, druga matica vloži, se v tem ali unem panju mlada matica izredi, kakor je komu volja. Čebelarju z takimi panji ni treba čakati, da se bojo čebele rojile, ni mu treba cele tedne, da, cele mesence pri čebelah čuvati, ali se ne bode kateremu samovoljnemu lenuhu (panju) vendar enkrat rojiti spoljubilo. Če so v katerem Dz. panju preobilo nakopičene čebele, kjer le lenobo prodajajo, se prav lahko ohladijo s tem, da se jim prostor po- vekša in prezrači, ali da se jim med in zalega od- vzame, da se jim tako novi prostor v panju na- pravi. To jih spodbuja k novi delavnosti in sili, da se rojijo.

Tak čebelar si napravlja roje, ali ne, kakor sam hoče, nareja si prav lahko že zgodaj umetne roje, če si jih želi. Njemu ni mar za veliko rojev, toda vsako leto si želi vendar nekterih, da si šte- vilo panjev pomnoži, in da si stare matice ponovi, ker, kakor je bilo že rečeno, čez 3 leta stare matice niso več kaj prida. J. Ž.

Sejmovi. 24. jun. sv. Juri pod Tabrom, Kon- jice, Podsreda, sv. Lenart v Slov. gor. Ruše, Rib- nica, Črmožiše, Laško, Nova cerkev, sv. Janž na Dravskem polji, Žetale; 26. jun. Cmurek; 27. jun. sv. Lovrenc na Dravskem polji.

Dopisi.

Maribor 18. junija. Odbor za stavljenje „Slo mšek ovega“ spomenika je razposlal po č. dekanijskih uradih naslednje vabilo do častite duhovščine: Odbor za stavljenje spomenika na čast pokojnemu knezu in škofu Antonu Martinu Slo mšku si čestita z naznanilom do častite duhov- ščine, da je spomenik dostojno dovršen in v stolni cerkvi v Mariboru srečno postavljen. Ob enem vabi spoštljivo k slovesnemu razkritju spomenika, ki se bo z dovoljenjem prečastitega kn. šk. ordi- narijata vršilo na god patrona stolne cerkve, sv. Joaneza Krstnika, dne 24. t. m. s tem, da bo ob 10. predpoldnem primerna pridiga z razkritjem spomenika, potem slovesna peta meša in zahvalna pesem. Odbor.

Iz Maribora. (Huda nevihta) se je od Ve- like Kape in Hudega Kota 14. junija o 5. uri zvečer zagnala proti našemu mestu; toče je le redko sipalo med gostim dežem, tem bolj pa je bliskalo, grmelo in udarjalo. Pri Götzu in v teater je strela udarila brez škode, v delavnico južne železnice pri sv. Jožefu Skrat. V Windenavi pri „Waldtoni“ je blisk eno steno podrl, v Pekerjih je strela 3 delavce na polji poškodovala, enega ubila; tudi v hišo posestnice Neže Rath je udarilo, strela je grozno po hiši sem in tja švigala in na- posled strešje užgala; žena, še vsled poroda bo- lena, je bila zadeta in bo bržčas umrla. Ob isti uri je strela udarila v Pakovo kovačnico v Kamci pa le nekaj strešne opeke raznesla, tem hujše je razsajala pri sosedinji gos. Malič; tej je lepi novi hlev užgala tako, da je pogorelo vse strešje, 2 voza, zrnje in 200 centov nove krme. Posestnica je zavarovana. Na veliko srečo bližnjim sosedom: župniku in kovaču Benkotu, so brž prihiteli mari- borski gasilci, ki so po večurnem delu ogenj vgas- nili, za kar jim gre očitno priznanje in dolžna zahvala.

Iz Žavca. (Volilni shod). Dr. Vošnjak poprime potem besedo in poroča v obširnem, 1½ uro trajajočem govoru o delovanju v državnem zboru, in sploh o celej notranji avstrijske po- litiki. Govornik se ozira na zgodovino zadnjih 10 let od 1867. l., ko je privzdrani tujec baron Beust ustvarjal dualizem ter izročil Slovane nemško-li- beralnej in ogerske sili in s tem zakrivil vedno rastoče homatije, nemir in prepir, propad v gos- podarstvenem oziru, hiranje in slabost celega ce- sarstva. Večina v državnem in v deželnih zborih je umetna, ker se ne naslanja na večino ljudstva, tedaj vse stori sedanji vladi na ljubo, ker vé, da s to vlado tudi ona pade. Volilni redi so vseskozi krivični in bi se morali pred vsem popravi- ljati. Zakaj ima pri volitvah eden veliki posestnik ali grajščak, da le 100 fl. davka plača, toliko pravice, kakor 5 do 6 tisoč kmetskih prebivalcev, ki morda 100.000 fl. in še več davka plačujejo? Na Štajer- skem voli 220 velikih posestnikov 4 poslance v dr-

šavni zbor, tedaj pride na 55 volilcev eden poslanec, mej tem ko celjski volilni okraj šteje nad 100.000 kmetjskih prebivalcev, ki samo le enega poslanca volijo. Tudi mesta imajo večje volilne pravice, nego kmetje. Vsled tega je v državnem zboru le ena tretjina kmetjskih poslancev, namesto da bi najmanj dve tretjini svojih poslancev imeli. Še posebno okrajšani pa so Slovani, in da so v večini v državi, vendar po sedanjem volilnem redu nikoli ne morejo priti do večine v državnem zboru. Nemško-liberalna stranka, katera uže toliko let vlada, dobro čuti, da nema naravne podloge; ker pa si hoče ohraniti svoje gospodstvo, raji pušča v najimenujtejših vprašanjih vse Magjarom na ljubo, samo da še dalje sme vladati. — Govornik se obrne do avstro-ogerske nagodbe, katera se ima spet na 10 let skleniti in tako nadaljevati vse sedanje krivice, pa nam naložiti še večja bremena, nego smo jih dozdej prenašali. Leta 1867. je bilo skleneno, da plača za skupne stroške, to je za armado in brodovje avstrijska polovica 70% ogerska pa le 30%, tedaj, če skupni stroški znašajo 120 milj. fl., plačamo mi 84 milj. fl., Ogri pa 36 milijonov. Dokazano je, da ta razmera nij pravična, pa bo le za naprej ostala. Tudi nacionalna banka se bode na pol Ogrum izročila, ki z vsem tem še dalje na krmilu obdrži nemško-liberalno stranko, in da smo še dalje Slovani v Avstriji na steno pritiskani. Isto neplodno in nesrečno roko ima nemško-liberalna stranka v vseh notranjih vprašanjih. Uže 4 leta gre posvetovanje pripravi direktnih davkov, pa težko da se v tem državnem zboru dožene, in še gotovo ne na olajšanje gruntnega in hišnega posestnika. Uredovanje novega personalnega prihodninskega davka je dobra misel, a bati se je, da zadene tudi mnogo kmetjskih posestnikov. Ker se misli stari prihodninski davek povsod odpraviti, bi se tudi pri gruntnem davku morala odpisati tretjinska priklada, katera je pod imenom prihodninskega davka l. 1849 bila naložena. Pa to se ne bo zgodilo, ampa kod 26 $\frac{2}{3}$ % bi se le 2 $\frac{2}{3}$ % odpisalo. Državni proračun kaže v vsakem letu primanjkanje od 30 do 40 milj. fl., samo lani se je državni dolg pomnožil za 112 milj. fl. in pri vsem tem so se tudi državni dohodki zdatno povečali, pa vse nič ne pomaga, ker so zdaj državni stroški uže na 406 milj. fl. narastli. Kam gre toliko denarja? V prvej vrsti sta činj za državne dolgove in skupni stroški, potem pridejo stroški za notranjo upravo, za uradnike, katerim se je leta 1869. plača neprimerno povečala. Povsod preveč pisarije. Zlasti politični uradi v sedanjej sestavi so odveč, ker tako župani in okrajni zastopi morajo največ njihovega dela, in to brezplačno opravljati. Silno stroškov je dalje za železnice, zdaj uže 26 milj. fl. na leto. Zidalo se je mnogo prav nepotrebnih le da so si podvzetniki, seveda vsi privrženci vladajoče stranke, svoje žepe polnili. Tedaj nikjer prave varčnosti. Slab izgled države so posnemali deželni zbori,

okrajni zastopi in občine. Priklade so vsled tega uže tako naraščale, da znašajo še enkrat toliko, kolikor direktni davki. Po takem potu ne moremo naprej iti, če ne pridemo vsi na kant. Treba je da se ljudstvo bolj zaveda svojih postavnih pravic, političnih in narodnih, potem pa da jih trdno brani. Res da smo Slovani po volilnih redih silno prikrajšani, in da skoraj v nobenem zboru večine ne moremo dobiti, pa saj tega se držimo, kar nam gre po postavi! Kjer nam je poslanca voliti, izberimo si neodvisnega narodnega moža, naj nam se še tako ponuja kak c. kr. okrajni glavar, ali kak širokoustni nemškutar. Člen 19. ustave nam daje popolno narodno ravnopravnost. Če pridemo tedaj v kakšni urad, treba samo ene odločne besede, in mesto nerazumljive nemščine se mora pisati, slovenski. Pravico do tega imamo v postavi in prepričan sem, da niti kak c. kr. uradnik niti notar ali odvetnik se ne bode branil slovenščine, ako jo stranka od njega zahteva. Kdor sam ne brani svoje pravice, ta se ne sme pritoževati, ako se mu krati.

Govornik preide potem na avstrijsko vnanjo politiko. Vsaka doba ima svoje ideje, katere težko a res pridejo do zmage, naj se jim še tako ustavljajo posamezni ljudje. V sedanjem veku je prešinila ideja narodnosti vse umikane narode. Zjedinila se je v malo letih Italija, potem Nemčija, in Rusija ravno tej ideji ima zahvaliti svoje velikianske vspehe. V našem cesarstvu so zjedinjeni oddelki največjih treh evropskih narodov, nemškega, slovanskega in romanskega, in zraven teh še magjarsko pleme. Narodne meje segajo na mnogo krajih jedna globoko v drugo narodnost, Čehi molé globoko mej Nemce, od katerih so od treh strani obdani; mi Slovenci se sicer neposredno naslanjamo na ostale Jugoslovane, pa mejimo do Magjarov, Nemcev in Italijanov. Avstrija mora tedaj vsem narodom jednako pravična mati biti, potem ostane krepka država in narodi bodo zadovoljni in srečni. Poslednji čas je, da naši vladajoči možje izpoznavajo to nalogo, ako nečejo cesarstva v največje nevarnosti pahnuti. Kakor notranja, je tudi vnanja politika bila jako nesrečna, odkar so krmilo v rokah imeli poprej nemški liberalci in zdaj Magjari. Mi avstrijski Slovani ne zahtevamo, da bi Avstrija, kakor slovanska Rusija, bila na ravnost v boj šla za zatiranje Slovence v Turčiji, ker vemo, da to bi ne bilo po volji Magjarom, niti mnogim Nemcem ne, ki so naši so-deželani. To pa smemo po vsej pravici zahtevati, da Avstrija ne dela proti osvobojevanju turških Slovanov v prid Turkom. Ko bi Avstrija v ta namen svoj meč proti Rusiji potegnila, tedaj bi avstrijski Slovani, in to smo vsi slovanski poslanci v državnem zboru, svojo pomoč odrekli, in Avstrija bi si s takim činom sama svoj grob kopala. Govornik končno razlaga težko stanje slovenskih poslancev v deželnem in državnem zboru, kjer jih je le mala peščica proti ogromnej večini nasprotnikov.

A to jih ne ustrahuje, niti ne moti v njihovem delovanju. Vsak od nas lahko stopi z mirno vestjo pred narod, da je storil in se boril, kar je bilo v njegovej moči, za blagor domovine in naroda. Bodrilo in krepilo pa nas je prepričanje, da vsaka pravica mora končno zmagati, in da tudi mi Slovenci še bomo gledali lepših in prijaznejših časov. Do tačas pa ostanemo stalni in složni, kakor dozdej in zmaga bo naša! —

Ko je nehal g. dr. Vošnjak, so burni živio klici mu dokazali, da je govoril iz src vseh zbranih volilcev.

Iz Kamce. (Umor — Seidl.) Bog je pridnim otrokom, ki svoje očete spoštujejo, obljubil srečo in dolgo življenje na tem svetu, pa isti Bog tudi pogosto kaznuje z nesrečo in naglo smrtjo otroke, kateri za četrto božjo zapoved ne marajo. Letos po zimi je viničarski sin Boštijan Jarc svojega očeta za uho udaril, jegov surovi brat pa starca na veliko soboto, ker je bil zavolj streljanja svarjen, tako nesrečno sunil, da je v 3 dneh bil mrtev in pokopan. Sodnijska komisija je mrtvega očeta dala izkopati in ga pregledala potem, ko ga je hudo razrezala. Ali kaj se zgodi? Komaj preteče 7 tednov in na istem mestu je ista sodnijska komisija ničvrednega sina Boštijana mrtvega parala, razrezavala in pregledovala, ker je bil po naključbi ustreljen. Binkoštni pondeljek je še bil v Mariboru, kder je v neki krčmi igral. Proti večeru zapusti krčmo rekoč: zdaj pa grem v Kamco se malo „unterholtat“. V krčmi, kder se je hotel „unterholtat“, so njegovi pajdaši imeli hčer Janeza Kargerja. Oče pride po hčer; ker pa ta ni hitro šla za njim, začne zabavljati in preklinjati in z nabito puško groziti se. Pravijo, da je hotel hčerinega ljubimca ustreliti, toda ves strel je Boštijana Jarca zadell v trebuh. Nesrečnež bil je kmalu mrtev. Taisti den je Drava izvrгла močno že segnjito truplo 14letne deklice, brččas iz Koroškega, ter je bilo z Boštijanom v eno jamo zakopano, ravno tako, kakor pred 7 tedni z njegovim očetom nek 50leten mož, kojega je tudi Drava izvrгла. — Znani Seidl je svojo posestvo v Kamci prodal. Kupil jo je priden Slovenec, ki je letos 4. maja ondi odprl jako obiskovano krčmo. Visoko nad hramom pa je veselo vibrala velikanska slovenska zastava! Kolika sprememba, britka za Seidla in jegove nemškutarje, vesela za prej toliko zaničevane Slovence! Predstojniki srenj Kamške fare so sklenili: Seidlu, načelniku krajnega šolskega sveta, niti krajcarja več izročiti ter hočejo sami plačevati v Mariborsko hranilnico šolski dolg. Bojijo se namreč, da bi sicer še v hujše zadrege ne prišli zavoljo svoje šole v Kamci. Koncem julija hoče Seidl odložiti načelnštvo. Mogoče, a neverjetno, ker sam rad nikoli in nikder neče iti, vselej in povsod ga treba siliti!

Iz Velenja. V drugi polovici dopisa iz „Velenja“ v 24. šte. „Gosp.“ napada nek J. S. po nalašč vpletenem popisu nam tukaj dobro poznano

osebo. Resnica je Bogu in ljudem ljuba, radi tega se slavno uredništvo uljudno prosi za sledeči popravek: 1. Ni res, da bi bili dopisi v „Gosp.“ iz „Šaleške doline“ iz „Šmartina“ in iz „Velenja“ od ene in iste osebe pisani. Uredništvo „Gosp.“ to dobro vé in lahko spriča. 2. Stalno dekretirani nasprotnik J. S. ov ni „privandral“ iz Trsta, ampak pripeljal se je od ne daleč od tukaj in nastopil svojo službo, ktera mu toliko nese, da lahko spodobno živi in shaja. Silno imoviti g. J. S. se pač lahko ponaša z dolgovi, z sodnijskimi plačilnimi nalogi, razprtijami, ki jih je drugod imel, z „vandranjem“ v pravem pomenu besede, stradanjem in enakim. Kdo pa je miroljubnejši in kdo neistinitosti trosi on ali njegov nasprotnik — bodo iz tega č. gg. čitatelji „Gospodarja“ lahko sodili.

J. T. *)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Mariborski c. k. okrajni glavar je „Slov. Gosp.“ naznanil, da ne smemo ničesar priobčiti o naših vojaških gibanjih; sicer se bo list konfisciral, kar se je že mnogim drugim časopisom zgodilo. Uredništvo torej prosi za potrpljenje, ker za naprej ne bo moglo o novi velevažni reči, ki zadeva veliko tisoč ljudi, več poročati, kakor to, kar beremo v uradnih listih. No, in „Grazer-Zeitung“ poroča, da so vojaki bili sklicani pod orožje in da je general major Ozikos imenovan poveljuik v severni, gen. major Pop pa v južni Dalmaciji in da je tudi 18. divizija v Dalmaciji. General Filipovič, naglo k cesarju pozvan, je zopet iz Dunaja odšel v Zagreb. — V državnem zboru so se sprejele vse postavbe gledé nove nagodbe z Ogersko in ministri hočejo kmalu odstopiti, le minister Glaser, Unger in ljubeznjivi naš dr. Stremajer, hočejo ostati in še dalje svoje moči žrtvovati potrebam Avstrije po nemškem liberalizmu; poslanci so se zborovanja strašno naveličali, nekateri so že iz Dunaja potegnili, drugi pa komaj čakali na besedo predsednika Rechbauerja: „zborovanje je po 9 mesečnem delu odloženo!“ — Vendar omeniti je še treba, da je državni zbor predlog ministra Depretisa zastran prenarredbe v postavi o uravnavi zemljišnega davka zavrgel; vse ostane, kakor je bilo do sedaj. — Ogerski minister Szell je naznanil, da bo l. 1878. stroškov 278 milijonov goldinarjev in da bo treba zopet 21 milijonov na posodo vzeti; nekatere Magjare je to vendar enkrat hudo speкло, a še bolj bode peкло ogerske davkeplačilce. To pa Magjarom ne brani, da bi ne bili krivični proti Slovanom; v Pakracu so zaprli tamošnjo učiteljsko srbsko pripravnišče. — Meseca avgusta se bodo vršile nove volitve za

*) Dopisi so različne pisave in od raznih mož podpisani; tudi urednik ni vedel, da je J. S. v 24. šte. pisal zoper J. T. Dali smo torej obema besedo, sedaj pa: dosti! Zažugati se od nikogar ne damo! Ured.